

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Кафедра перекладознавства імені Миколи Лукаша

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету іноземних мов

Світлана ВІРОТЧЕНКО

30 червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ПОЛІПАРАДИГМАЛЬНОМУ
ТА МІЖДИСЦИПЛІНАРНОМУ ВИМІРАХ»**

рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий, доктор філософії)
галузь знань	03 – гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
освітня програма	035 Філологія (германські мови , література зарубіжних країн, перекладознавство)
вид дисципліни	за вибором
факультет	іноземних мов

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою факультету (інституту, центру)
“30” червня 2025 року, протокол № 8

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доктор філологічних наук, професор Ребрій О.В., завідувач
кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша;

Програму схвалено на засіданні кафедри англійської філології та методики
викладання іноземної мови “26” червня 2025 року, протокол № 21
Завідувачка кафедри англійської філології та методики викладання іноземної мови

к.ф.н., доц. Ірина МОРОЗОВА

Програму схвалено на засіданні кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша
“27” червня 2025 року, протокол № 17
Завідувач кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша

д.ф.н., проф. Олександр РЕБРІЙ

Програму схвалено на засіданні кафедри ділової іноземної мови та перекладу
“19” червня 2025 року, протокол № 12
Завідувачка кафедри ділової іноземної мови та перекладу

д.ф.н., проф. Ірина ШЕВЧЕНКО

Програму схвалено на засіданні кафедри романо-германської філології
“25” червня 2025 року, протокол № 17
Завідувачка кафедри романо-германської філології

к.ф.н., доц. Ірина

ХОЛМОГОРЦЕВА

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Філологія
(германські мови, література зарубіжних країн та перекладознавство)»
Гарант освітньо-професійної програми

д.ф.н., проф. Ірина ШЕВЧЕНКО

Програму погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов
Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна “30” червня 2025 року,
протокол № 7

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

к.п.н., доц. Анна КОТОВА

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ ДОСЛІДЖЕННЯ У ПОЛІПАРАДИГМАЛЬНОМУ ТА МІЖДИСЦИПЛІНАРНОМУ ВИМІРАХ» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки докторів філософії
освітньо-науковий рівень: третій
спеціальність: 035 Філологія

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни: виробити у аспірантів розуміння сучасного перекладознавства як синтетичної наукової галузі, що сформувалася на основі багатьох теоретико-методологічних платформ різних наукових дисциплін.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни: запровадити поліпарадигмальний підхід до вивчення перекладу на основі лінгвістичного, літературознавчого, культурологічного, когнітивно-дискурсивного та інших релевантних підходів; висвітлити онтологічну відносність перекладу та пов'язані з ним особливості розуміння цього складного соціального феномену; ознайомити аспірантів з провідними сучасними теоріями перекладу та відповідними методами його дослідження.

У результаті вивчення даного курсу аспірант повинен

знати: основні теоретико-методологічні джерела формування сучасних теорій перекладу; головні положення цих теорій та їхній дослідницький інструментарій та термінологію.

вміти: використовувати отримані знання при проведенні власних наукових досліджень, критично сприймати та оцінювати переклади та перекладознавчі роботи на позиціях поліпарадигмального та міждисциплінарного підходів.

1.3. Кількість кредитів: 3

1.4. Кількість годин: 90

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
2-й	—
Семестр	
3-й	—
Лекції	
14 год.	—
Практичні, семінарські заняття	
4 год.	—
Лабораторні заняття	
0 год.	—
Самостійна робота	
72 год.	—
У тому числі індивідуальні завдання	
не передбачене	

1.6. Дисципліна забезпечує такі компетентності

Загальні компетентності:

ЗК 1. Навички використання традиційних і новітніх інформаційних і комунікаційних технологій для збору, критичного узагальнення, аналізу і синтезу матеріалу дослідження та оприлюднення його результатів.

ЗК 3. Здатність генерувати нові ідеї (креативність), ставити і вирішувати дослідницькі і практичні завдання, розробляти шляхи їх розв'язання, проводити самостійні ґрунтовні дослідження на сучасному рівні та втілювати їх у практику.

ЗК 8. Здатність до критичної самооцінки, безперервного навчання протягом життя в обраній професійній сфері та суміжних галузях знань, до продовження наукових досліджень на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Фахові компетентності:

ФК 1. Розуміння провідних методологічних напрямів, взаємозв'язків між ними, уміння аргументовано обирати, опрацьовувати, систематизувати та критично узагальнювати теоретичні джерела власного наукового дослідження.

ФК 3. Здатність генерувати наукову проблему, формулювати робочу гіпотезу дослідження, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових знань, у т.ч. на принципах міждисциплінарних досліджень.

ФК 4. Здатність вирішувати генеровану наукову проблему, створювати доказові теоретичні моделі досліджуваних феноменів, застосовувати новітні інструменти, методи й методики аналізу, залучати дані міждисциплінарних студій, зокрема, в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів.

ФК 6. Ґрунтовне осягнення, збереження, творчий розвиток і популяризація основних досягнень науковців-філологів України та Харкова, зокрема, у сфері германістики, зарубіжної літератури, перекладознавства.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дисципліна:

ПРН1. Знати основні класичні та новітні філологічні концепції, фундаментальні праці конкретної філологічної спеціалізації, на засадах вільного і критичного мислення розуміти теоретичні й практичні проблеми, виокремлювати наукові лакуни та бачити перспективи їх дослідження.

ПРН2. Знати науковий доробок учених України і харківської лінгвістичної школи, вміти цінувати, зберігати, поширювати їх надбання і творчо застосовувати у власних розвідках.

ПРН3. Уміти формулювати робочі гіпотези щодо поглиблення й розширення наукових досліджень, генерувати й обґрунтовувати власну наукову концепцію, здійснювати оригінальні і нестандартні підходи у науковій, освітній, професійній, соціально-культурній діяльності.

ПРН4. Обирати адекватну методологію дослідження в обраній сфері германістики, літературознавства, перекладознавства, володіти методами збору і аналізу даних і пропонувати послідовні кроки їх вивчення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує запровадження інноваційних підходів та прогнозування.

1.8. Пререквізити: блок дисциплін перекладознавчого спрямування (вступ до перекладознавства, актуальні проблеми теорії та практики перекладу, історія перекладу), теорія міжкультурної комунікації / теорія мовної комунікації, блок дисциплін порівняльного спрямування (лексикологія з порівняльним компонентом, граматики з порівняльним компонентом, стилістика з порівняльним компонентом), література країни, мова якої вивчається, сучасні концепції в галузі мовознавства, літературознавства, перекладознавства, парадигми сучасної філології: лінгвістичні, літературознавчі та перекладознавчі підходи.

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тематичний блок 1. Сучасні підходи та напрямки дослідження перекладу

Тема 1. Скопос-теорія (Г. Фермеєр, К. Райсс): головні положення, переваги та недоліки. Поняття скопосу у перекладознавстві. Перекладач як центральна ланка перекладу та джерело його скопосу.

Тема 2. Інтерпретативна теорія перекладу (М. Ледерер, Д. Селескович): головні положення, переваги та недоліки. Особливості вивчення синхронного перекладу та можливість застосування отриманих результатів стосовно інших різновидів перекладу.

Тема 3. Теорія полісистеми (І. Івен-Зогар): головні положення, переваги та недоліки. Українська культура та українська перекладна література у світлі теорії полісистеми.

Тема 4. Нормативна теорія перекладу (Г. Турі, Т. Германс): головні положення, переваги та недоліки. Норма перекладу vs мовна / комунікативна / літературна норма.

Тема 5. Культурологічний поворот у перекладознавстві (А. Лефевр, С. Басснетт): головні положення, переваги та недоліки. Ідеологічні проблеми перекладу. Культурна еквівалентність vs мовна / комунікативна еквівалентність. Видимість/невидимість перекладача як теоретична проблема.

Тематичний блок 2. Діяльнісний напрямок у дослідженні перекладу

Тема 1. Когнітивні теорії перекладу. (В. Віллс, С. Тіркконен-Кондіт, В. Льюршер, П. Куссмауль, Г. Крінгс, Т. Фесенко, Т. Казакова): головні положення, переваги та недоліки. Переклад як когнітивний семіозис (Т. Казакова). Спроби екстраполяції положень когнітивно-дискурсивної лінгвістики у царину перекладу та перекладознавства. Фреймова модель перекладу (В. І. Хайруллін)

Тема 2. Психолінгвістичний підхід до вивчення перекладу. Переклад як рецептивно-репродуктивна діяльність (І. О. Зимня). Специфіка рецептивної фази перекладу. Специфіка репродуктивної фази перекладу. Психолінгвістичні особливості формування перекладацької компетентності (перекладацькі уміння, навички, система фонових знань).

Тема 3. Прийняття рішень як складова процесу перекладу. Ігровий підхід до прийняття перекладацьких рішень (І. Левий, М. Кронін). Синергетичний підхід до прийняття перекладацьких рішень. Евристичний підхід до прийняття перекладацьких рішень. Поняття евристики у перекладознавстві, перекладацькі еристики. Мовні та позамовні обмеження як чинник прийняття перекладацьких рішень.

Тематичний блок 3. Вивчення перекладу як творчості

Тема 1. Творчість як провідна онтологічна риса перекладу. Поняття онтології перекладу. Принцип онтологічної відносності В. Квайна відносно перекладу. Системно-структурна онтологія перекладу: об'єкт, завдання, методи. Художньо-естетична /культурологічна /постмодерністська онтологія перекладу: об'єкт, завдання, методи. Діяльнісна онтологія перекладу: об'єкт, завдання, методи.

Тема 2. Поняття перекладацької творчості. Визначення та характеристика перекладацької творчості. Провідні ознаки перекладацької творчості. Філософське обґрунтування творчості у перекладі. Психологічне обґрунтування творчості у перекладі. Методологія дослідження творчості у перекладі.

Тема 3. Мовний та текстуальний виміри перекладацької творчості. «Широке» та «вузьке» розуміння перекладацької творчості у лінгвістичному перекладознавстві. Мовні перекладацькі труднощі як джерело реалізації творчого потенціалу перекладу. Підходи до текстоцентричних досліджень творчості у перекладознавстві. Лінгвохудожня модель перекладознавчого аналізу тексту

Тема 4. Діяльнісний вимір перекладацької творчості. Переклад як когнітивний семіозис. Номінативна перекладацька творчість: когнітивно-ономасіологічний підхід. Дослідження перекладацької творчості на основі експериментальних (ретроспективних та інтроспективних) методик.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усь ого	у тому числі					усь ого	у тому числі				
		л	п	ла б.	ін д.	с. р.		л	п	ла б.	і н д.	с. р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тематичний блок 1. Сучасні підходи та напрямки дослідження перекладу												
Тема 1. Скопос теорія	6	1				5	—	—	—			—
Тема 2. Інтерпретативна теорія перекладу	6	1				5	—	—	—			—
Тема 3. Теорія полісистеми	6	1				5	—	—	—			—
Тема 4. Нормативна теорія перекладу	6	1				5	—	—	—			—
Тема 5. Культурологічний поворот у перекладознавстві	8	2	1			5	—	—	—			—
Тематичний блок 2. Діяльнісний напрямок у дослідженні перекладу												
Тема 2.1. Когнітивні теорії перекладу	8	2				5	—	—	—			—
Тема 2.2. Психолінгвістичний підхід до вивчення перекладу	8	1	1			5	—	—	—			—
Тема 2.3. Прийняття рішень як складова процесу перекладу	8	1	1			5	—	—	—			—
Тематичний блок 3. Вивчення перекладу як творчості												
Тема 3. 1. Творчість як провідна онтологічна риса перекладу	7	1	1			5	—	—	—			—
Тема 3.2. Поняття перекладацької творчості	6	1				5	—	—	—			—
Тема 3.3.Мовний і текстуальний виміри перекладацької творчості	6	1				5	—	—	—			—
Тема 3.4. Діяльнісний вимір перекладацької творчості	6	1				5	—	—	—			—
Самостійна робота	12					12						
Разом за семестр	90	14	4			72	—	—	—			—

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1.	Скопос теорія	1	—
2.	Інтерпретативна теорія перекладу	1	—
3.	Теорія полісистеми	1	—
4.	Нормативна теорія перекладу	1	—
5.	Культурологічний поворот у перекладознавстві	2	—
6.	Когнітивні теорії перекладу	2	—
7.	Психолінгвістичний підхід до вивчення перекладу	1	—
8.	Прийняття рішень як складова процесу перекладу	1	—
9.	Творчість як провідна онтологічна риса перекладу	1	—

10.	Поняття перекладацької творчості	1	—
11.	Мовний та текстуальний виміри перекладацької творчості	1	—
12.	Діяльнісний вимір перекладацької творчості	1	—
	Усього	14	—

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
1.	Культурологічний поворот у перекладознавстві	1	—
2.	Психолінгвістичний підхід до вивчення перекладу	1	—
3.	Прийняття рішень як складова процесу перекладу	1	—
4.	Творчість як провідна онтологічна риса перекладу	1	—
	Усього	4	—

7. Самостійна робота

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин (денна)	Кількість годин (заочна)
Тематичний блок 1. Сучасні підходи та напрямки дослідження перекладу			
1	Опрацювання літератури за темою: Скопос теорія	5	—
2	Опрацювання літератури за темою: Інтерпретативна теорія перекладу. Самостійна деталізація підвалин теорії	5	—
3	Опрацювання літератури за темою: Теорія полісистеми. Критичне узагальнення поняття полісистеми	5	—
4	Опрацювання літератури за темою: Нормативна теорія перекладу. Самостійне уточнення поняття норми	5	—
5	Опрацювання літератури за темою: Культурологічний поворот у перекладознавстві	5	—
Тематичний блок 2. Діяльнісний напрямок у дослідженні перекладу			
6	Опрацювання літератури за темою: Когнітивні теорії перекладу. Укладання глосарію провідних наукових термінів	5	—
7	Опрацювання літератури за темою: Психолінгвістичний підхід до вивчення перекладу. Самостійна деталізація підвалин психолінгвістики.	5	—
8	Опрацювання літератури за темою: Прийняття рішень як складова процесу перекладу	5	—
Тематичний блок 3. Вивчення перекладу як творчості			
9	Опрацювання літератури за темою: Творчість як провідна онтологічна риса перекладу. Укладання глосарію провідних наукових термінів	5	—
10	Опрацювання літератури за темою: Поняття перекладацької творчості	5	—
11	Опрацювання літератури за темою: Мовний та текстуальний виміри перекладацької творчості. Самостійне уточнення поняття творчості.	5	—
12	Опрацювання літератури за темою: Діяльнісний вимір перекладацької творчості	5	—
13	Укладання реферату і мультимедійної презентації за однією з тем вільного вибору здобувача	12	
	Усього	72	—

7. Індивідуальні завдання

Не передбачені навчальним планом

8. Методи навчання

- 1.Словесні методи: розповідь, бесіда, лекція.
2. Наочні методи: демонстрація, мультимедійна презентація, ілюстрація.
3. Практичні методи: розв'язання проблемних завдань
  - а) в усній формі;
  - б) у письмовій формі (конспекти, проекти, переклади та ін.)
4. Робота з підручником.
5. Відеометод, аудіометод.

9. Методи комплексного контролю

1. Письмові: подання реферату відповідно до теми дисертації у письмовій формі.
- 2.Комбіновані (усно-письмові): письмова та усна відповідь на питання за темами дисципліни та дослідження; участь в дискусії.
- 3.Мультимедійні: мультимедійна презентація обсягом до 10 хвилин звучання.
4. Метод самоконтролю

10. Схема розподілу балів, які отримують аспіранти

Поточний контроль та самостійна робота				Залік	Сума
Реферат і мультимедійна презентація	Тематичний блок 1 (Відповіді на питання, участь в дискусії)	Тематичний блок 2 (Відповіді на питання, участь в дискусії)	Тематичний блок 3 (Відповіді на питання, участь в дискусії)	Письмова робота (Moodle) – 30 усна відповідь - 10	
30 (15 + 15)	10	10	10		
60				40	100

Критерії оцінювання навчальних здобутків

- ◆ Реферат у письмовій формі – 15 балів
- ◆ Мультимедійна презентація – 15 балів
- ◆ Відповіді на питання, участь в дискусії - 10 балів (за один тематичний блок)
- ◆ Залікова письмова робота – 30 балів
- ◆ Залікова усна відповідь – 10 балів

Критерії оцінювання самостійної роботи - реферату

Реферат у письмовій формі обсягом від 10 000 знаків – максимум 15 балів
(за умови самостійності та повноти висвітлення питання).

Показник	Дескриптор	Бал
1.Актуальність проблеми. Вибір об'єкта і предмета.	Об'єкт і предмет чітко сформульовані, достатньо обґрунтовані, узгоджені між собою.	0 – 1,5
2.Формулювання мети і завдань. Вибір методів.	мета чітко сформульована, відповідає назві реферату, узгоджена з об'єктом і предметом; методи відповідають меті та поставленим	0 – 1,5

	завданням.	
3.Структурованість роботи	кількість розділів та підрозділів відповідає поставленим завданням; розмір кожного розділу та підрозділу пропорційний до розміру інших.	0 – 1,5
4.Аналіз стану проблеми	огляд передбачає посилання як на класичні, так і на сучасні дослідження проблеми закордонними та вітчизняними науковцями.	0 – 1,5
5.Повнота вирішення завдань першої групи	питання має бути висвітлено максимально повно з урахуванням інформації, отриманої від викладача та знайденої самостійно, з урахуванням специфіки власного дослідження.	0 – 1,5
6.Повнота вирішення завдань другої групи	питання має бути висвітлено максимально повно з урахуванням інформації, отриманої від викладача та знайденої самостійно, з урахуванням специфіки власного дослідження.	0 – 1,5
7.Повнота вирішення завдань третьої групи	питання має бути висвітлено максимально повно з урахуванням інформації, отриманої від викладача та знайденої самостійно, з урахуванням специфіки власного дослідження.	0 – 1,5
8.Формулювання висновків	мають бути самостійними та повними, рівномірно охоплювати зміст реферату.	0 – 1,5
9.Оформлення тексту	наявність титульного аркушу, змісту, рубрикації; правильність оформлення посилань та списку використаної літератури.	0 – 1,5
10.Самостійність автора	реферат написаний самостійно, не містить плагіату та без використання штучного інтелекту.	0 – 1,5
Разом		15 балів

Критерії оцінювання самостійної роботи -

мультимедійної презентації (обсяг від 10 слайдів, до 10 хвилин звучання) – максимум 15 балів:

<i>Показник</i>	<i>Дескриптор</i>	<i>Бал</i>
1. Повнота розкриття теми.	відповідність змісту презентації поставленим дидактичним цілям і завданням виступу	0 – 1,5
2. Відсутність плагіату і фактичних помилок	відсутність	0 – 1,5
3. Мовна правильність	правильність	0 – 1,5
4. Структурування інформації	титульний слайд, план доповіді, зміст доповіді, висновки, кожен слайд має відображати одну думку; текст має складатися з коротких слів та простих речень; рядок має містити не більше 6–8 слів; всього на слайді має бути не більше 6–8 рядків; загальна кількість слів не повинна перевищувати 50; дієслова мають бути в одній часовій формі; заголовки мають привертати увагу аудиторії та узагальнювати основні ідеї слайда; у заголовках мають бути і великі, і малі літери (а не тільки великі)	0 – 1,5

5. Відбір шрифтів для презентації	кожен шрифт має одне змістове навантаження: напівжирний шрифт – назви складових змісту навчання; курсив – логічний наголос; «прямий» звичайний – основний масив інформації; шрифти Verdana, Tahoma, Bookman, Times New Roman легко зчитуються з екрану; Arial краще виглядає у заголовках; не більше трьох шрифтів на слайді; розмір шрифту – не менший 22 пт.	0 – 1,5
6. Оформлення слайдів	ключові пункти змісту доповіді відображаються по одному на кожному окремому слайді; не більше трьох фактів, висновків, визначень на одному слайді; єдиний стиль слайдів; презентація не повинна бути монотонною і громіздкою (не більше 20-25 слайдів на 80 хвилин); не розміщувати на слайді багато дрібного тексту; не розміщувати на слайді дослівно все, що має намір сказати доповідач; не писати весь текст великими літерами; кількість блоків статистичних даних на одному слайді – не більше чотирьох; підпис до ілюстрації розміщується під нею, а не над нею; лаконічність та завершеність тексту на слайді; найважливіша інформація – у центрі слайду	0 – 1,5
7. Раціональність оформлення презентації	наявність на слайді не більше одного логічного наголосу: яскравість, обведення, миготіння, рух; не заповнювати один слайд занадто великим обсягом інформації; фоновий малюнок втомлює очі та знижує ефективність сприйняття даних; підсвідомість легко вловлює чіткі, яскраві малюнки, що швидко змінюються, вони краще запам'ятовуються	0 – 1,5
8. Доцільність використання засобів мультимедіа тощо	зайве використання заважає сприйняттю текстової інформації; використаний у презентації фон у вигляді анімованого об'єкта, підключення у вигляді фонового супроводу нерелевантних звуків (пісень, мелодій) швидко втомлює, знижує продуктивність сприймання навчальної інформації. будь-який другорядний об'єкт, що рухається (анімаційний), знижує якість сприйняття матеріалу, відволікає, порушує динаміку уваги	0 – 1,5
9. Використання кольору	слайди мають бути не надто яскравими; усі слайди презентації мають бути витримані в одному стилі та одній кольоровій гамі; складання кольорової схеми презентації слід починати з вибору двох головних функціональних кольорів, які використовуються для фону та звичайного тексту; найкраще поєднання кольорів шрифту і фону: білий на темно-синьому, чорний на білому, жовтий на синьому; можна обрати фон і колір в одній гамі – зробити фон максимально світлим, а шрифт – темним	0 – 1,5
10. Презентація	(відсутність зчитування інформації зі слайдів,	0 – 1,5

доповідачем	використання інформації на слайдах для активізації навчально-пізнавальної діяльності слухачів), максимальне скорочення довжини речень, відмова від складних граматичних конструкцій; тезисний (лаконічний і простий) виклад тексту на слайдах, чітке й голосне мовлення із доцільним застосуванням просодичних засобів (інтонації).	
Разом максимум		15 балів

Критерії оцінювання усної відповіді на питання, участі в дискусії

Аспект	кількість балів усна відповідь
Повнота розкриття теми: критичне узагальнення, знання	4
Адекватність наведених прикладів	2
Аргументованість, логічність й послідовність відповіді, розуміння термінології науки;	2
Знання зарубіжної і вітчизняної наукової літератури за темою відповіді	2
Разом за 1 тематичний блок	10
Разом за три тематичних блоки	30

Критерії оцінювання заліку

Заліковий бал складається із суми балів 4х залікових письмових відповідей.

Платформа LSM Moodle.

Завдання: *Дайте розгорнуту відповідь на три рандомні питання.*

Обсяг до 2000 знаків кожна відповідь.

Загальний час виконання 80 хвилин.

Кількість балів за письмові відповіді – максимум 40 балів (кожна відповідь - 10 балів)

аспект_оцінювання письмової роботи	кількість балів
Повнота розкриття теми: аналіз, порівняння і критичне узагальнення, наукових підходів	6
Адекватність наведених прикладів	1
Аргументованість, логічність й послідовність відповіді, адекватне використання термінології науки; переконливість викладу	1
Знання світової наукової літератури, у т.ч. новітньої, та доробку вітчизняної науки	2
Разом за кожную відповідь	10
Загалом за чотири відповіді	40

Аспірант допускається до підсумкового семестрового контролю за умови набрання мінімальної кількості – 30 балів – за роботу в семестрі

Результати неформального навчання можуть бути визнані за наявності підтверджуючих документів (сертифікатів, довідок, описів навчальних програм), якщо вони засвідчують досягнення результатів навчання, співвідносних із цілями курсу.

Прикладами релевантної неформальної освіти можуть бути:

- онлайн-курси (Coursera, Prometheus тощо) за тематикою навчальної дисципліни;

- участь у сертифікованих тренінгах і семінарах, присвячених культурним аспектам комунікації або мовній різноманітності;
- сертифіковані програми з академічної комунікації або глобальної освіти, проведені міжнародними організаціями чи університетами.

Процедура визнання результатів неформальної освіти здійснюється відповідно до Порядку визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, в Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна. Рішення ухвалюється комісією факультету на підставі поданого пакета документів від здобувача освіти.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену	для заліку
90 – 100	відмінно	зараховано
70-89	добре	
50-69	задовільно	
0-49	незадовільно	не зараховано

11. Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література

1. Дорофєєва М. С. Методологія перекладознавчих досліджень. Київ : Видавничий дім Дмитра Бураго, 2020. 156 с.
2. Енциклопедія перекладознавства : у 4 т. Т. 1 : пер. з англ. За ред.: Іва Гамбієра та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: О. А. Кальниченка та Л. М. Черноватого. Вінниця : Нова Книга, 2020. 560 с.
3. Енциклопедія перекладознавства : у 4 т. Т. 3 : за ред.: Іва Гамбієра та Люка ван Дорслара ; за заг. ред.: О. А. Кальниченка та Л. М. Черноватого. Вінниця : Нова Книга, 2021. 312 с.
4. Енциклопедія перекладознавства. За ред. О.А.Кальниченка та Л.М.Черноватого. Том 2. Вінниця : Нова книга, 2020. 276 с.
5. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. Київ : Юніверс, 2003. 275 с.
6. Корунець І. В. Теорія та практика перекладу (аспектний переклад) : підручник / за ред. О. І. Тереха. Вінниця : Нова книга, 2000. 446 с.
7. Ребрій О. В. Сучасні концепції творчості у перекладі : монографія. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2012. 376 с.
8. Ребрій, О. (2024). Відкриваючи наново Потебню: спостереження вченого і нотатки перекладача. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, (100), 112-119. <https://doi.org/10.26565/2786-5312-2024-100-11>
9. Rebrii, O., Frolova, I. ., & Rebrii, I. (2024). Double strategies for reproducing multimodal puns in interlinguistic translation: An experimental research. *East European Journal of Psycholinguistics* , 11(1), 142-155. <https://doi.org/10.29038/eejpl.2024.11.1.reb> (*Scopus*)
10. Rebrii, O., & Virotenchenko, S. (2023). On Inconsistencies and Strategies, or How to Translate the Unnatural Naturally. *Między Oryginałem a Przekładem*, 29(4/62), 53–65. <https://doi.org/10.12797/MOaP.29.2023.62.03> (*Scopus*)
11. Ребрій, О., & Сиса, Я. Національні стереотипи як проблема перекладу. *Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія: Іноземна філологія. Методика викладання іноземних мов*, 2022. Вип. 95. С. 44-51. <https://doi.org/10.26565/10.26565/2227-8877-2022-95-06>
12. Rebrii O., Bondarenko Ie., Rebrii I, Translating artlangs: the clash of worldviews. *Cognition, communication, discourse*, 2022 No. 24. P. 68–77.

13. Rebrii O., Rebrii I., Pieshkova O. When words and images play together in a multimodal pun. *Lublin Studies in Modern Languages and Literature*. Maria Curie-Sklodowska University Press. Vol. 46. No 2. 2022. P. 85-97. (*Scopus*)

Допоміжна література

14. Стріха М. Український художній переклад: між літературою і націєтворенням. Київ : Факт – Наш час, 2006. 344 с.
15. Українська перекладознавча думка 1920-х – початку 1930-х років: Хрестоматія вибраних праць з перекладознавства до курсу «Історія перекладу» для студентів, що навчаються за спеціальністю «Переклад». Вінниця: Нова книга, 2011. 504 с.
16. Чередниченко О. І. Про мову і переклад. Київ : Либідь, 2007. 248 с.
17. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Подміногін В.О., Кальниченко О.А., Радчук В.Д. О.М. Фінкель – забутий теоретик українського перекладознавства. Вінниця : Нова Книга. 438 с.
18. Черноватий Л.М., Карабан В.І., Черняков Б.І., Новикова М.О., Некряч Т.Є., Венгерівська М.А., Савчин В.Р., Кальниченко О.А. Микола Лукаш: Моцарт українського перекладу. Вінниця : Нова Книга, 2009. 445 с.
19. Bassnett S. *Constructing Cultures: Essays on Literary Translation*. Clevedon : Multilingual Matters, 1998. 143 p.
20. Lefevere A. *Translation, Rewriting and the Manipulation of Literary Fame*. London, New York : Routledge, 1992. 176 p.
21. Newmark P. *A Textbook of Translation*. London, New York : Prentice-Hall, 1988. 292 p.
22. Seleskovitch D., Lederer M. *Interpreter pour traduire*. Paris : Didier Erudition, 1993. 311 p.
23. *The Translation Studies Reader*. [ed. by L. Venuti]. London, New York : Routledge, 2000. 524 p.
24. Venuti L. *The Translator's Invisibility. A history of Translation*. London, New York : Routledge, 2004. 353 p.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення
EBSCO Publishing - багатoproфільна база даних, яка нараховує понад 4600 журналів. (Доступ з Інформаційного центру "Вікно в Америку", Центральна наукова бібліотека ХНУ імені В.Н. Каразіна)

Додаткові інформаційні ресурси розташовані на сторінці кафедри перекладознавства імені Миколи Лукаша ХНУ імені В.Н. Каразіна:

<http://foreign-languages.karazin.ua/ru/departments/english-translation-theory-and-practice/library-4>.

Handbook of Translation Studies Online: <https://benjamins.com/online/hts/list/translations/uk>

RWS Group (2024). *Trados Studio 2024* [Computer software]. Maidenhead, UK: Author.